

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a robis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztő: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

Felekezeti a politikában.

(M.) Ha a néppárt akciójáról szó esik, kenetes hangon és farizeusi szemforgatással mondja egyik-másik protestáns kormányfő, hogy nem hazafias dolog a nemzetet felekezetekre osztani. Ezt mondják — de tetteikben ugyancsak megcáfolják önmagukat s nagyon értenek ahhoz, hogy protestáns voltukat mikép értékesítsék politikai állásuk megerősítésére.

Üres frázis az, hogy a nemzetet nem kell felekezetekre osztani. Ezek a felekezetek meg vannak, akár észreveszi őket valaki, akár nem; okos politikai számol a tényre s nem is próbálkozik hazug frázisokkal rászédni a közönséget.

Liberalisaink mindenkor és a legalaposabban felhasználták céljaikra a meglévő felekezeti különbséget, s elvtársaik máshol is szintén csak ugy cseleksztek. Ott vannak a francia panamisták, az ugynevezett igazi köztársaságiak — állítólag ők az egyenlőségért és vallásszabadságért lángolnak, tényleg azonban az egész kormányapparátust a nemzetközi zsidóság kezére bocsátják, szabdkörműves parancsszóra indulnak, a protestánsokat politikai indokokból a hol csak lehet, kijátszák a katolikusok

ellen — a ki pedig katolikusnak vallja magát, az már nem lehet republikánus, nem lehet jó francia. Franciaországban a liberális frázis daczára virágozik a katolikus egyház üldözése.

Franciaország után ma már Magyarország a politikai frázisok klasszikus hazája. Jo példával járnak elől a liberálisok, hogy miként kell a nemzetet felekezetekre osztani. Valjon ki merészelte nálunk pajkos módon a vallást, vagy mondjuk vallástalanságot összevissza keverni a napi politikával. Nem-e a liberalizmus? Vajjon ki hozta ellen-terbe a hívő vallásos meggyőződését a polgár köteleivel? Nem-e a liberalizmus? Hazug frázis az, hogy nem szabad a nemzetet felekezetekre osztani, mely tény meg van akkor is, ha nem szólnak róla, az üszköt pedig a liberalizmus dobta a felekezetek közé, míg nem az egyházpolitika áldásait hozta a nemzet nyakára. Vajjon e cél elérésére nem a legraffinrozottabb módon uszította e hazai felekezeteket egymásra — a hazátlan liberalizmus? A protestantizmust használta fel a katolicizmus ellen. Az egyházpolitika gyászos következménye önsúlyal nehezedik most a protestantizmusra, ezért elégedetlen, zúgolódik, de megfoghatatlan vaksággal nem a liber-

lizmus ellen, hanem a katolicizmus ellen. Mi lenne Magyarországon a liberalizmusból, ha a protestantizmus, mint ilyen állást foglalna ellene? Talán majd el is jön az idő, midőn kinyílik a protestáns felekezetek szeme, s megszűnik kocsitolója lenni a liberalizmusnak, mely csak eszközül használja fel őt, s jutalmat legfeljebb zsiros hivatalok adományozásában ad, mely azonban csak egyeseknek előny, az általános hitélet rovására.

A vallást, mint a nemzet legdrágább kincsét, mindenáron meg kell védelmezni; a vallásban, az egyházban megvédjük nemzetünket. Sohasem szabad visszaélni a vallással politikai célok elérésére; protestáns atyáinknak remekelnek e tekintetben, s valóságos kufárkodnak vallásukkal politikából, vagy a katolicizmus iránt való gyűlöletből, s emellett a protestáns hitéletet tönkreteszik. Amint a protestánsoknál rosszaljuk, hogy felekezetükkel visszaélnék egyes becsvágyó politikusaik céljainak előmozdítására, úgy kárhoztatjuk azon katolikusokat is, a kiknek a vallás csak eszközül szolgál politikai céljaik elérésére. Ámde a néppárt törekvéseiben nem egyeseket emel a politikai élet terén, nem a vallást használja eszközül céljai elérésében, hanem célja megtá-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Fortély.

Írta: Törzsök Vilmos.

Azt mondják a régi írások, hogy három, négy emberöltő előtt még olyan állatok is voltak a világon, a milyenek most már nincsenek.

Uristen! Mi lehetett az oka, hogy a magjuk is kivesszett?

Sokat gondolkoztam rajta.

És megállapítottam, hogy a levegő akkor is csak olyan lehetett, a milyen manapság. A föld is megadta a természetét; folyók és patakok édes vizeket hömpölygettek, épen úgy, mint ma.

A maga fajtát sem irtja ki semmi: „neque hic lupus mos“, tehát valami égeszszelhetetlen külső ellenség kezdte, folytatta és fejezte be a fajok ellen kegyetlen, irtó háborúját.

És rájöttem, hogy minden állatnak a világon, még önmagának is legnagyobb ellensége a „kétféle tollatlan állat.“

Fenekedőbb, garázdább, mint a farkas; kegyetlenebb, vérengzőbb, mint a tigris, mely „fiát eszi, ha éhezik.“ Ez akkor is eszi, ha nem éhezik. A róka igen ravasz és tudós. Ha az állatok valamikor annyira haladnak, hogy egyetemet állítanak, a róka lesz biztosan a „rektor magnifikusz.“ Nem ér azonban semmit ravasz-

sága, bliktri összes tudománya az ember előtt.

Az ember igen könnyen megfogja a rókát...

Tehát ravaszabb, sőt igen ravasz és igen kegyetlen.

Pusztul előtte minden.

Eljön az idő, mikor a holló, a fekete holló olyan ritkaság lesz, mint most a felér.

Azok számára pedig, a kik kételkednek, van egy megjegyzésem.

A rábaparti ember „hódvas“-sal fogja a ürge vidrát; de hogy mi az a hód? Azt már a dédapja sem tudta.

Igen nagy az ember vérszomja, nagy a ravaszága.

— Mi a tatár! döbben meg Csik Marci. Aztán csucsától szájaig ugyancsak szemügyre veszi ám a „kosarát.“ Nincs benne. Vagy talán én emlékezem rosszul? Az lehetetlen. Öreg vagyok, az igaz. Egy darab ponty, ha még olyan szép is, tönkre nem tesz. Hanem azt már még sem tűröm, hogy mindenféle szedte-vette ficzó tulajdon az eszemen. A kicsinye? Az iszen itt van; de az öregje. Hm! Pedig mennyire számítottam rája! No majd résen leszünk!

Aztán elkezdte huzogatni a varsáit.

Volt benne pár az öregje közül.

— Rászánom, mormogta. Rászánom ezt is; de azt nem engedem, hogy bárki fia is tulajdon

az eszemen. Nem, nem engedem. Kaparj kurta, neked is lesz!

Huszasor is elmondta Csik Marci, hogy nem hagy tuljárni az eszén.

Azután leült a csónakjába, elővette a kését, majd a pontyot huzta ki a vizes zsákból.

Méregette, nézegette a pompás, kövér halat; gondolkodott, hogy mi módon lehetne megjelölni? ... Végre megjelölte.

Minden uszonyából lecsipett egy kicsit.

Azután beletette a ficzánkóló, kövér állatot a haltartó kosárba, elrejtette a nádba, épen oda, a hol az előbb volt.

Majd kifeszítette ismét a varsáját és elment haza.

Othton azután tanácsot tartott a nejevel meg az unokájával a teendők felől.

Gyorsan cselekedtek.

A mint a szürkület lebecsátkozott s a nádveréb szava perczről-perczre halkabbá változott, kivette magát Csik Marci a nádszélbe.

Ott azután elővette a szunyoghajtóját s csöndesen pipázgatva vesztegelt.

Lármás ruczák, mint megannyi lármás kísértetek, huztak el fölötte. Föl sem vette.

Távol, igen távol bús bölömbika bánatos bugása hallatszik a holdvilágos éjben.

Sejtelmes érzet, melytől már csak egy

Mai lapunk 4 oldal.

madott vallás védelmezése; s ha törekvéseiben a katolikusokhoz fordul, ha őket igyekszik felhívni egyházuk jogainak védelmére, vajjon ez a nemzet felekezetre való osztása volna? Csak nem kell dobálózni azokkal a szavakkal. A liberalizmus mindig felhasználta a protestánsokat ellenünk, s ha most védjük magunkat, az a felekezeti üszkének elszórása? Nagyon exotikus gondolkodás ez. Ma már csak a legtudatlanabbak ülnek fel e liberális kortesmanövernek.

Városi közgyűlés.

Székesfejérvár szab. kir. város törvényhatósága e hó 26-án délelőtt 9 órakor báró Fidh Pál főispán elnökle mellett rendes havi közgyűlést tartott. A tárgysorozat semmi jelentősebb dolgot nem tartalmazott, s így rendesen vita nélkül s a mi fő, gyorsan folyt a gyűlés egy darabig, addig, míg a felsővárosi legelőkérdés nem került a zöld asztalra. De már ez fontos ügy, ennél már beszélni kell, ezt meg kell vitatni. Ugy szólván ez a pont dominálta a közgyűlést; beszéltek a polgármester javaslata mellett is, ellene is, kifejtették a csorda és gulya fentartásának szükségességét, előnyeit és hátrányait. A tárgyalás száraz, de hangos menetébe néha egy-egy találó közbeszólás is vegyült. Pénzes Imre éppen a legnagyobb hévvel érvelt a csorda és gulya fentartása mellett, hangsúlyozta a szegény emberek iránti méltányosságot, midőn Antal Ferencz, ki természetesen nem osztozott Pénzes nézetében — közbe szólott: „Üres a karzat! Hangos derűtség támadt e közbeszólásra és Pénzes hangja is elállt, de azután kijelenté, hogy neki mindegy, ha üres, ha tele van a karzat, ő a köz érdekében beszél mindig. Letárgyalva a legelőkérdést, el is szédtek a bizottsági tagok és a hátralevő néhány előterjesztést már alig néhányan hallgatták végig.

Még egy tapasztalatot szereztünk a mai

rövid lépésre van a félelem, támad az öreg halász szívében.

Leküzdí félelmét s vár törhetetlenül.

Benn a paradicsom-ligetben halálmadár kiált erősen, rémesen a vén tölgyek ágai között. — Legyen Isten akarata, suttogja az öreg s imába kezd.

Denevérek szállnak el a füle mellett ropant sebességgel, süvitve, sipogva; felhőnyi szunyograj veszi körül; zümmögő énekük maga a kín...

Nem enged Csik Marczai.

— Ki Istenben bizik, meg nem csalatkozik, sóhajt; fejére huzza nehéz bundáját s eltökéli, hogy meg sem mozcizan reggelig.

Vastag, nehéz pára, mint egy óriás fehér-szinű lepél emelkedik ki a nádas, a mocsarak közül; amott, odébb, nem igen messze, röppenő kékos láng, játszi lidércfény, az a rettentő „tízeseMBER“ szökik ki a párolgó zombékok rejtelmei közül.

Ugy tetszik, mintha remegnének a vén halász-tagjai... Visszagondol számos, letűnt éveire, gondolkozik, ha bántott-e valakit, Istent, avagy embert?

Valami nagy rosszat alig találhatott; a félelem, remegés alábbhagyott.

Behunyta a szemét s várt, hallgatott rendületlenül.

Nagy hosszú vártatva oszladozik a köd.

közgyűlésen. — Azt, hogy a tisztelt bizottsági tagok egy némelyike nagyon kíváncsi. — Ma megtették olyat, a mit sok más fontos és közérdekbé vágó szabályrendelettel meg nem igen tesznek, hogy egész terjedelemben felolvassassák. A mai tárgysorozatban szerepelt a nagyobb városokban élő és megtört obszénitás új szabályrendelete is, melyet a tisztelt bizottsági tag urak közül néhány egész terjedelemben hallani akart, habár a főkapitány elég jó szándékuan el akarta kerülni a felolvasatást, a mi teljesen felesleges is volt; de hát „de gustibus non est disputandum.“

A gyűlés részletei lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Az elnök főispán megnyitja a közgyűlést, üdvözlő a megjelent bizottsági tagokat és a jövő közgyűlés napján május 31-ikét tüzte ki; mivel előbb ez esküdtzéki tárgyalásokra veszik igénybe a városház nagytermét.

Tóth István főjegyző referálása mellett a néh. Mantz János siremléke fentartására vonatkozó alapító levélre nézve, miután az a ministeriumtól pótlás végett visszajött, azt határozták, hogy a törvényes 3 példány egyikét a ministeriumba, a másodikat a városi levéltárba, a harmadikat pedig a városi pénztárba helyezik el, miután a család tagjai közül senki sem él.

Az 1900. évi költségeloirányzat és a vele kapcsolatos dolgok észrevétel nélkül jóváhagyatnak.

A negyedik hitoktatói állás betöltése ügyében a püspökhöz átirnak, hogy 1900. szept. 1-re nevezze ki a hitoktatót és ezt közölje a városal, hogy a 80 frt fizetés folyósíttassék és az már az 1901. évi költségvetésbe bevitessék. A „piros alma“ telkének eladása a reményen felül sikerült; a parcellák a kikiáltási áron felül keltek el. A tanács felhatalmaztatik a szerződések megkötésére és a még hátralevő részek eladására.

A hadtestparancsnokság a 10-ik huszárezred kiegészítő kerete részére az építendő új gyalogsági laktanya telkéből fennmaradó területre építkezést kér a várostól. Az építkezés 70.000 koro-

A hold, a csillagok biztatva bátorítólag mosolyognak onnan a magasból.

Csik Marczai föltekint az égre, ráveti szemét a gönczölszekerére s megállapítja, hogy éjfél után egyre jár az óra.

Az éjjeli levegő, a nedves pára annyira átjárta öreg tagjait, hogy már-már azon gondolkodik, ne menjen-e el a kanális partjára, a kunyhózába? Ne menjen-e el mégis?

Ebben a pillanatban tompa ütés zaja érkezik hozzá, olyanféle épen, mint mikor sulyos, kemény evező ütődik a csónak oldalához...

Jön valaki, jön; több, mint bizonyos. Az evezés halk nesze, a labok sirása egyre közelebbi.

Lassan, nesztelenül, mint a halál; vigyázva minden mozdulatra, mint a vad, mely közeledő zsákmányára ráugrani készül, lép be Csik Marczai a sűrű nádba.

A hiéna, a rétek régen sejtett rablója megérkezik.

Vizsgálódva tekint körül a kis kerek tavon. Óriás a termete, ereje; Vörös Torma a rettegett neve.

Oh, mily biztos a járása!

Az éhez, finomorrú róka aligha talál oly hamar zsákmányra.

Egy percig figyel, tekintget erre, amarra, azután hamar, elszántan rávez a Csik Marczai varsáira. Fölhuzza minden fiókját, kiszedi a zsákmányi javát. Azután egyetlen lökéssel oda-

nába kerülne, az évi bér pedig 3315 kor. 35 fill. tenne ki. A tanács e szempontból az építkezést nem javasolja.

Keresztes Ignác felmutatja az 1900. ápril. 5-én kelt ministeri átiratot, mely az egész jelzett területet a gyalogsági laktanya részére tartja fent; tehát az építkezés nem is lehetséges.

Fidh Pál báró főispán szavaira ez ügyben további felvilágosítást fognak kérni.

A tüzoltók részére beszerzendő toléltra költségeihez a város 200 koronával akart hozzájárulni, de Réi István ezen adományozási készséget más alkalomra kéri fentartani, mert a gyűlés igen szép eredménnyel folyik.

Ugyancsak a tüzoltóság részére egy darab ló vétele, illetve miután a régít eladták, a felmerült 98 kor. árkülbömbözet kifizetése helyben hagyatik.

A Kossuth-utca és Megye-tér rendezése tárgyában a járda szélességére nézve került fel egy kis eltérés a már elfogadott tervből, amennyiben a szélesség 2:20 m.-ről helyett 2:70 méterre emelkedett s így a költség is 1500 koronával emelkedett, ez azonban a bérbe adott legelő bevételeiből teljesen fedezhető. Már az ajánlatok is beérkeztek: A Hazai Aszfalt Ipar Részvénytárs. 12488 kor. 50 fillér., Magyar Aszfalt Részvénytárs. 12947 kor. 50 fillér., a The Neuchatel Asphalte Company-é 13345 korona összeggel.

Fekete József ajánlja, hogy egy hozzáértő pallért hozassunk és a mi munkásainkkal végeztessük a dolgot.

Winkler főmérnök ezt nem helyesli, s később ki is derül, hogy Fekete a cemenetet gondolta asphaltnak. Miután a főmérnök is a szélesbített járda mellett nyilatkozik, az újítás elfogadatik, miután a tervet, a költségvetést és műszaki feltételeket már ugys helybenhagyták.

A betegintézet 1901. évi költségeloirányzatát a ministerium a szokottnál korábban bekérte. Fedezet van 1424 kor., a szükséglet 22891 kor., így a hiány 21467 koronát tesz ki. Tekintetbe véve az ápolási napok számát az ápolási díjat

uszik a tavaeska másik oldalára, kiemeli a Csik Marczai haltartó kosarát, megdézsmálja; elhelyez szép csöndben mindent, kosarat, hálót, ugy, a mint találta s evez a nyílt kanálisra.

Itt azután egész nyugodtan, kedélyesen pár szebbféle halat köt a koczahálózába s elkezdí vontatni. Oh, hogy megörül, mikor szemben találkozik vele valaki. Rögön fölhuza a hálót s vigyorogva mutatja annak a másik halásznak a most fogott pontyait, csukáit...

— Itt van, megjött! rikolt Csik Marczai a ménfői csárdában.

A bíró, a törvénybíró, meg két puskás, kardos csendőr kisiettek vele az udvarra.

Épen akkor, a mikor kiértek, állította meg egylovas fuvarosát a Vörös Torma.

— Hová, földi? kérdi a bíró.

— A városba igyekszem, felelt a Vörös Torma. Holnap lesz a pünkösdi kántor; ugy gondolom, hogy valamivel jobb ára lesz a halnak.

Az a hír, földi folytatja a bíró, hogy hibásak a halaid... Hadd lám csak, nyisd föl azt a kádat. A Vörös Tormának egy izma sem rándult s mint a kinek teljesen rendén a szénája, föllépett a rozoga, fakó kocsiira. Kinyitotta a kádat, melyben halait szállította.

A bíró belenyult s kivett belőle egy pontyot. El volt csipve az uszonya.

1 kor. 80 fillérben kell megállapítani s eziránt a ministeriumot is meg kell kérni.

Helmstréit Károly és érdektársai a Szécheny-utca szabályozásánál 18 □ öl. utca területet kérnek és a közgyűlés e kéreésnek 68 szóval helyet is ad □ ölért 2 korona vételért számítva.

Galambos István telekdarabolási kérelme is kedvező megoldást nyer.

Winkler főmérnök csakis az esetben járul a dologhoz, ha az nem fog precedenst alkotni az építési szabályendelettel való eltérésre, mert a jelen kérelem annak nem felel meg teljesen.

A Győrött május 28-án tartandó országos értekezletre vonatkozólag **Havranek** polgármester bemutatja az előadói jelentést és kéri a közgyűlést, hogy mondja ki, hogy képviselne fogja magát és hogy elégnék tartja azt, ha a törvényhatósági joggal bíró városok jönnek össze, a rendezett tanácsú városok pedig mellőzhetők. Majd előadja az ő tervét, hogy a törvényhatósági bizottság tagjait össze fogja hívni értekezletre, hol a congressus kérdéseit megvitatják és ő majd ezen eszmecsereinek eredményét tekintetbe véve, a congressus tárgynál hozzá fog szólni.

Báró Fiáth Pál azon kérdést teszi fel, hogy miért mellőzendők a rendezett tanácsú városok.

Havranek József kifejti az előadói javaslat néhány pontját, a melyekből azt igyekszik kimutatni, hogy a törvényhatósági és rendezett tanácsú városok érdekei eltérők. Szól a rendőrségről, a kulturintézményekről, az árvászekről, a melyek költségeinek, ha egy részét az állam fedezné, mennyivel több áldozatot hozhatna a város és mennyivel kedvezőbb helyzetbe jutna. Általában, ha mindama intézmények fenntartásához hozzájárulna az állam, a melyek nemcsak a város érdekeit, hanem egyszersmind a vidék érdekeit is szolgálják, mennyivel jobb sorsa és anyagi helyzete lenne a városnak, a pótdó mindjárt kevesebb lenne.

Rádai Lajos örömmel hallja a polgármester szavait és látja, hogy foglalkozott a javas-

— Nem látta már valahol kend, Marcsi bátyám ezt a kövér pontyot? kérdi a bíró Csiktől.

A Csik ravaszul mosolygott.

— Ugy tetszik, mondta, mintha láttam volna . . .

A csendörök már a tarisznyájukban kerestek valamit, a mikor a Vörös Torma igen ártatlan arcczal panaszkodni kezdett:

— Már régen vettem észre, — szólt, mintha csak olvasta volna, régen tapasztaltam, bíró uram, hogy a halaimat valaki dézsmálja. A mint erre a csunya dologra rájöttem, azt gondoltam, ezután valamennyit megjelölöm. Azóta, ha valami értelmesebb darabra teszek szert, a mint kiviszem a hálóból, mindjárt elcsipek egy kicsit a szárnyából. Általános jókedv, hahota.

Végre is, mert hát első az igazság, bíró uram kiszedett a kádból minden halat.

A meglepetésnek, csodálkozásnak nem volt vége-hossza.

Minden hálnak, pontynak, csukának, lett legyen az nagyobb, avagy kisebb fajta, el volt csipve az uszonya.

A vén Csik Marcsi leforrázva sietett vissza az ivószobába.

— Hej hiába! rivallt elkeseredetten, — vén rókanak sok a lyukja.

lattal; kár, hogy előbb nem közölte e dolgot a törvényhatósági bizottsággal, mert most már behatárolt nem lehet tárgyalni a kérdéseket. — **Rádai** azon kérése, hogy az ígért értekezletet a győri összejövetel előtt hívja össze a polgármester, hangos derűtséget keltett. Majd pedig arra figyelmeztette **Rádai** a polgármestert, hogy a győri congressus nem a polgármesterek értekezlete, hanem a törvényhatóságoké.

A főispán összefoglaló és felvilágosító felszólalása után elhatározta, hogy a város magát képviseltesse.

A bordélyházi javaslatot **Keé** István főkapitány felszólalása után elfogadták.

Zala vármegyének az olasz borvám felemelése iránt tett felterjesztéséhez hasonló tartalmu felirattal járultak.

A legelő kérdésben **Havranek** polgármester előadja véleményét. Meg kell tartani az idén még a tehéncsordát is meg a gulyát is, habár a legelő 340 holddal kisebb lett. Ezt követeli a méltányosság a szegényebbek iránt. Az átmenetnél az óvatosság az irányadó és tekintettel kell lenni mindenre. A tehénpásztor is meg van, az üzekedtetésre nézve sem történt semmi intézkedés, s a szegényebbek nem tudják most egyszerre istállóra fogni barmaikat, mert nincs takarmányuk készletben. Jól tudja, hogy vannak sokan az ellenkező véleményen is, de a nagy tömegre is tekintettel kell lenni. A gulyába kihajtott csikók menjenek a felsővárosi legelőről az alsóvárosra és csak a tehéncsorda maradjon a felsővárosi legelőn.

Id. Antal József attól tart, hogy majd eladják a többi legelőt is később. Vitatja, hogy csak a gulya maradjon meg. A nevendék marhákból több haszon van, a tehenekre' nézve pedig sokkal előnyösebb az istállózás, mint a legeltetés.

— **Knittelhoffer** Károly szintén hasonló értelemben beszél. Az istállóban tartott marhának nem kell annyi takarmány, mint a legelőre járónak; kimutatja az istállózás előnyeit. Az istállóban kell jól tartani a marhát, akkor aztán van hus is meg tej is. A lónak egész más, a lónak szükséges a legelő, hogy a lába el ne romoljék. Tavaly a miniszteri kiküldött is eltiltá- lóleg beszélt a csenevész marhákról, midőn itt járt.

Fister János szintén az egy gulya mellett nyilatkozik.

Akkerman József a polgármester indítványát pártolja, hasonlóan **Pénzes** Imre is, ki a kihajtás mellett szólva, az apja tejjgazdaságát hozza fel. Ha gulya és csorda is lesz, akkor a legeltetési bér is növekedni fog. A csikóknak pedig az alsó városon jobb helyök lesz.

Keé Miklós a két farka érdekében beszél. Beszéde oda konkludál, hogy a tehének számára nem legelő, hanem csak kijáró hely kell és pedig a városhoz közel, de azután az istállóban kell jól tartani. A gulya számára pedig jó legelő kell. Felveti azt is, hogy új legelőt kellene keresni a gulya számára, mert a régi nem legelő s nincs rajt fű.

A főispán felvilágosítja, hogy ez nem képezheti vitaközös tárgyat ma.

Berregi József és **Vásárhelyi Szabó** György a két farka mellett, **Almásy** pedig az egy farka mellett emelnek szót.

Havranek polgármester indítványát pártolva ismétli előbbi okadatolását és kéri, hogy ne nehezítsék meg az átmenetet. Jövőre azután már lehet gondoskodni a csordáról. Tiltakozik azon gyanúsítás ellen, hogy a legelő többi részét is bérdeadnák, ha megfelel céljának, mert a hely igen jó legelő. Ha az állomány növe-

szik ugys bejö a jövedelem, ha azonban annak ellenkezője történne, akkor az alkalmasabb értékesítési módot kell választani.

Sáára Gyula a két farka mellett szól és a polgármestert kéri, hogy miért ellenezte az indítvány alkalmával azt, a mit most oly melegen pártol.

Havranek József felel **Sáára** szavaira és azt mondja, hogy ha a fellebbezés nem történt volna, akkor minden előintézkedést meg lehetett volna tenni idejében.

Antal Ferenc az egy gulya mellett emel szót. E hosszas és hangos vita után a polgármester indítványa értelmében határoz a közgyűlés.

Pauc István állatorvos jeletése és **Szabó** Elemér ezredorvos diplomájának bemutatása tudomásul vétetett.

A czirkveniczai László gyermek-otthonban van a városnak egy 100 forintos ágyalapítványa, mely székesfejevári illetőségű betegeket illet meg; azonban ilyen nem jelentkező, a székesfejevári származású **Udvardy** Emma Róza vétetik fel e helyre, habár ez nem szabályszerű.

Kovács István: Tessék új pályázatot hirdetni s ha nem lesz jelentkező, akkor ő is hozzájárul a javaslathoz.

Morvai János a „Purger“-malom bérlője összesen 767 ft 00 krral hátralékban van. A polgármester kiemeli, hogy tisztességes, becsületes, iparkodó ember és javasolja, hogy nov. 1-ig adjanak neki halasztást a zálogjog fentartása mellett.

Farkasdy Desső az esetben fogadja el azt, ha nov. 1. után másnak adják ki a malmot.

Sáára Gyula: Vagy adjunk halasztást, vagy ne, de egy ne gyakoroljunk jótékonytságot hogy ez által nagyobb bajt csináljunk a szegény embernek. Ajánlja a halasztás megadását. Hozzá szólnak a kérdéshez még **Rádai** Lajos, **Fittler** főügyész, **Berregi** József, **Pénzes** Imre, végre is a halasztás megadatik.

Az általános mozgolódás és készülődés közben még más két utólag beérkezett kevésbé fontos jelentés vétetik tudomásul s ezzel az ülés véget ért fél 12-kor. A jegyzőkönyv hitelesítésére **Tóth** Artur és dr. **Kuthy** József kértettek fel.

UJDONSÁGOK.

— **Buzaszentelés.** A katolikus egyháznak egyik legszebb szertartása a Szt. Márk napi buzaszentelés, midőn a pap a hívek élén kivonul a zsendülő vetésekhez, hogy az Isten áldását kérje a szántóvető verejtékes munkájára. A szokásos körmenetet tegnap **Majer** Károly apátkanonok vezette a székesegyházból a lovas laktanya mögött levő buzaföldre. A körmenet, melyben a nagyszámu hívőkön kívül a tanintézetek növendékei is teljes számban vettek részt, a reggeli 7 órai mise végeztével indult ki és egynegyed 10-kor tért vissza a székesegyházba.

— **A jubileumi zárandókat.** A szent év különös alkalmul szolgál, hogy az egész világ katolikusai közül azok, akiknek körülményei engedik, elzarándokoljanak az örökvárosba, a kath. egyház fejének áldását kérni. Magyarország katolikusai közül másfél ezren zárandókat el ez évben Rómába. A zárandokok között az ország minden vidékéről voltak egyházi férfiak és vidéki szegény emberek: különösen ez utóbbiak nagy számmal. Székesfejevárról dr. **Steiner** Fülöp m.-püspök e hó 21-én indult el Rómába dr. **Vízota** Alajos püspöki szertartó kíséretében.

A főpásztor kedden reggel érkezett Rómába a „Sant'a Maria dell' Anima“ szarandokházba szállt. Városunkból a többi zarandokok, Kéri Ferencz székesfejvári karkaplán, Jellinek Antal belvárosi kaplán és Számmar Rózsika kedden délelőtt csatlakoztak a fővárosból induló zarandokokhoz s szerdán éjjel 11 órakor már ők is megérkeztek az örök városba. Kalocsay Alán ciszt. áldozópap orsz. képviselő ma délután magyar szt. beszédet tart Szent Péter templomában. A pápa hír szerint holnapután, szombaton fogadja a magyar zarandokokat.

— **A solymári róm. kath. iskolára** Dr. Steiner Fülöp megyés püspök 500, a székesfejvári káptalan 100 és Glázer József esperes 50 koronát adományozott.

— **Esküdtbírósg.** A székesfejvári kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírósgátnak május hó 21-én kezdődő ülészakára az esküdték kisorsolása f. hó 26-án ejtetett meg a kir. törvényszéknek Daróczy István kir. törvényszéki elnök elnökle mellett megtartott nyilvános ülésében. A sorsolás eredménye kedvezőnek mondható, mert a társadalom minden osztálya helyet nyert az esküdték soraiban s így alapos a reményünk, hogy a kisorsolt esküdték áthatva magasztos hivatásuk fontosságától, az igazságszolgáltatás nagy munkáját mindnyájunk meglegedésével fogják teljesíteni.

Rendes tagok:

Wéber Károly kereskedő, Székesfejvár.
Tauscher Dénes gazdatiszt, Tárnok.
Löwinger Adolf bérlo, K.-Szt.-Péter.
Mészöly Lajos vendéglős, Sárobgárd.
Ifj. Fa István földmives, Aba.
Lichtneckert Antal kereskedő, Székesfejvár.
Havranek Lajos kőfaragó, Székesfejvár.
Müller József asztalos, Csurgó.
Ifj. Radovics Sebestyén földmives, L.-Szt.-György.
Endel József mérnök, Székesfejvár.
Paál Gyula nyug. postatiszt Martonvásár.
Brünauer Miksa bérlo, Polgárdi.
Dr. Hajós Rezső ügyvéd, Székesfejvár.
Dr. Faludi Gyula ügyvéd, Székesfejvár.
Wessely Zsigmond kereskedő, Nyék-Pettend.
Grohmann József gazdatiszt, Zámoly.
Csillery József birtokos, Székesfejvár.
Zahajszky János földbirtokos, M.-Almás.
Dr. Fejér Ferencz ügyvéd, Székesfejvár.
Valentiny János festőművész, N.-Ladány.
Dr. Eisenbarth Károly ügyvéd, Székesfejvár.
Havas Béla urod. titkár, Aba.
Polgár Antal cipész, Székesfejvár.
Csitári G. Emil nyomdász, Székesfejvár.
Ifj. Gaál János gépész kovács, Velence.
Ifj. Körösy János csizmadia, Székesfejvár.
Dr. Rádai Lajos ügyvéd, Székesfejvár.
Bottka Vilmos ügyvéd, Vaál.
Zámbó József földmives, Moha.
Szűts Imre földmives, Velence.

Pótagok:

Moenich Károly levéltárnok, Székesfejvár.
Breuer Adolf kereskedő, Székesfejvár.
Szlávik Zsigmond kereskedő, Székesfejvár.
Ifj. Márián Péter kereskedő, Székesfejvár.
Toma Károly vendéglős, Székesfejvár.
Szabó Ferencz vállalkozó, Székesfejvár.
Guruzsa István csizmadia, Székesfejvár.
Kovács Dezső ügynök, Székesfejvár.
Maron József szabó, Székesfejvár.
Lipp Agoston községi, Székesfejvár.

— **A kilencszázados évforduló megünneplése az iskolákban.** Ez évben Magyarország kilencszázadik évfordulóját üljük és egyszersmind kilencszázados évfordulóját a katolikus iskolák is, illő tehát, hogy a katolikus tanintézetek ez évben is méltó ünnepet tartanak. Mailáth Gusztáv gróf, erdélyi püspök már régebben föl-hívtá az egyházmegyéje területén működő tanintézetek vezetőit ily ünnepségek rendezésére. Leg-újabbban meg **Hettyei Sámuel** pécsi püspök elrendelte, hogy a f. évi pünkösdi ünnepének harma-

dik napján (kedden) az egyházmegye minden katolikus népiskolájában, polgári iskolájában, tanító- és tanítónő-képzőjében az iskolák vezetői fényes ünnepélyt rendezzenek. Az ünnepély a templommal bíró helyeken, hol rendes istentisztelet tartatik, szentmisével kezdődjék, mely után gyűjtsek össze az ifjúságot az iskolahelyiségekben s ott a jubileumi szent-év jelentősége — kapcsolatban a magyar katolicizmus kilenczedik századfordulójával — kidomborítsassék.

A katolikus tanítók orsz. bizottsága egy közös programot állított össze ez ünnepségekhez s a Szent István-Társulat meg ily cím alatt: „Emlékkönyv, a katolikus tanintézetekben tartandó ünnepségekhez“ olesó füzetet ad ki, mely alkalmas beszédek és költeményeket tartalmaz a növendékek részére. A könyvecskéket **Ember Károly** írta és szerkesztette. Legközelebb már el-hagyja a sajtót. A megrendelések a Szent István-Társulat ügynökségéhez Budapest, Szent Királyi-u. 28. intézendők.

— **Névmagyarosítások.** **Neubauer** Izidor ká-jári illetőségű, jelenleg Székesfejvárvárott állomá-szó honvéd szakaszvezető vezetőknévét belügy-miniszteri engedéllyel „Ujlaki“-ra, — **Hoff-mann** Lajos székesfejvári lakos „Holló“-ra, — **Webermann** Sándor, István és Imre pedig „Takács“-ra változtatta.

— **Mi szabad a kormányparti lapoknak?**

Gróf **Kreith** Béla, az 1848—49-i erejke muzeum igazgatója körözvényt küldött az összes magyar lapoknak, egy a muzeum által kiadott legújabb **Kossuth** kép ismertetését kérve. Igen jellemző a levél következő sora, melyet a hozzánk küldött levélből veszünk ki:

Már első körlevelünkben közöltük, hogy a m. kir. pénzügyminiszterium okmánybélyegmen-tességgel támogatja gyűjteményünket, a m. kir. kereskedelmi miniszterium pedig megengedte, muzeumunk kiadmányaihoz a krajczáros hírlap-bélyegeket használni. *Ebből azt is következtethetjük, hogy a kormányparti lapok is bátran hozhatják hazafias muzeumunk kiadmányainak ismertetését.*

— **Gazdasági előadások.** A m. kir. földmive-lésügyi miniszter föl-hívtá a gazdasági egyesüle-tekét és gazdaköröket arra, hogy a körökben rendezendő népies gazdasági előadásokra, gazda-sági tanfolyamokra, házi ipari tanfolyamokra vonatkozó részletes tervezetüket és a költéselő-írányzatot hozzá **Julius hó 1-ig** terjesszék be.

— **Az iskolások** ma délután tartott ülésé-ben, az elhalt **Gyurtsik** Márton vizvárosi vezető tanító helyére **Weisenfeld** János belv. helyette-sítő tanítót választotta meg.

— **Visszaszívott miniszteri rendelet.** A mult évben igen jó hatást keltett mindazon körökben, a hol ismeretes a pálinkamérésekkel agyon-nyomorított köznép sorsa, — az a javaslat, a melyet a pénzügyminiszter terjesztett a képviselőház elé a pálinkamérések megrendszabályo-zása tárgyában. Általános volt a nézet, hogy ez a javaslat a korcsmai úszoráról szóló törvény mellett egy újabb szociális olajcsöpp lesz. Azonban sajnos nem így történt, mert a mint a törvény a humanisztól áradó beszédek között elkészült, rögtön mozgolódní kezdtek a szatócsok, hogy a törvénynek rájuk nézve káros szakaszait eltávolítsák. Egyik deputáció a másikat érte oda fönt a miniszteri előszobában, a melyeket aztán a pénzügyminiszter ur jó igé-retekkel és kegyes vállvergetésekkel bocsátott el, mint az ország legjövődelmézőbb adóforrásait. Szegény nyomorult alkoholisták nem mentek de-putációba a miniszterhez, tehát ők nem nyertek semmit, ellenben a szatócsok nagyon sokat nyertek, — a szociális olajcsöpp visszaszívását. A m. kir. belügyminiszter ugyanis a napokban rendeletet bocsátott ki az összes törvényhatósá-gokhoz, melyben a legfontosabb intézkedést a

szatócsboltok és korcsmák teljes elkülönítését illetőleg, mint hogy az a rendelet szerint *kivihet-len*, visszavonja. A körrrendelet így hangzik:

Az állami italmérsi jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-cz. 37. §-a alapján az italelárúsi-tásnál követendő egészségügyi rendszabályok, az azok áthágására kiszabandó büntetések, vala-mint a rendőri és orvosrendőri felügyelet gy-a-korlása tekintetében 1899. évi december hó 2-án 78543 sz. a. kiadott rendelet 17. §-ának első bekezdése értelmében különös figyelem fordítandó arra, hogy korcsmaszerű italmérés szatócsüzlettel, vagy más kereskedéssel *ajtó által se legyen összekötve*. Minthogy azonban a hozzá-m érkezett felterjesztések szerint az említett rendel-kezés a vidéken legtöbb helyen végrehajthatat-lannak mutatkozik: emélfogva a szóban levő rendelet joghatályát csupán Budapest székesfő-város illetve a m. kir. államrendőrség hatáskö-rének területén tartom fenn, az ország többi ré-szére nézve annak hatályát megszüntetem. El-rendelem azonban, hogy ott a hol az italmérsi helyiség szatócsüzlettel vagy más kereskedéssel ajtó által van összekötve, ezen összekötő ajtó a vasárnapi munkaszünet alatt zárva tartassék. Végül megjegyzem hogy ezen intézkedésem által nem érintetik fentebb említett 78543—1899. sz. rendeletem 14. § második bekezdésében foglalt az a rendelkezés, hogy az italmérés üzletnek külön kijárata legyen az utcára. Miről a tör-vényhatóságot a további megfelelő intézkedés végett értesitem.

— **Az alkaptány rágalmozója.** Pereszegi

Horváth Istvánt néhány hónappal ezelőtt **Simon** Sándor rendőralkapitány valami kihágási ügy-ben elítélte. Horváthnak felette fájt a büntetés és elkeseredésében mindenfelé azt hiesztelte, hogy ellenfele, **Starn** Béla Simor-utcazi szatócs holmi nagy bankóval megvesztegette a kapitányt. A kapitány Horváthot rágalmazás miatt följe-lentette a kir. törvényszéknél, mely a tegnapi tartott végvárgyaláson 2 hónapi fogsárra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte a szabadszajú legényt.

— **Leesett az állványról.** A most épülő me-gyei kózkórháznál ma délelőtt 11 óra tájban **Orbán** Imre 16 esztendő napzsámas fiu az első emeleti állványról leesett és fején erősen meg-sebesült. A mentők beszállították a városi kór-házba.

— **Kutyamarás.** **Plossék** Ferencz kir. pénzü-ügyigazgató Aladár nevű 11 éves fiacskáját e hó 21-én **Deutsch** Ignác Szécheny-utcazi fakeser-kező kutyája jobb felső karján veszedelmesen megharapta. A fiut másnap föl vitték a budapesti Högyes-féle intézetbe, a rendőrség pedig intéz-kedett, hogy a félelmetes és áralmatlanú tétessék. — E hó 25-én **Major** György palotai-utca 12. sz. a. lakost egy gyanus eb meglhar-apta. A megmar embert szintén föl küldték a Högyes-féle intézetbe.

— **Késelés.** **Mészáros** Jánost a minap **Jakab** Lajos az utcán ittas állapotban megtámadta és zsebkecsével két helyen veszedelmesen megsebe-sítette. A vérengző embert följelentették a vaáli járásbírósgátnál.

Felelős szerkesztő: **Chay** Antal.

Gróf Zichy Pál Ferencz

nagyhőrcsöki ménéséből

5 telivér és 63 félvér csikó és kancza

kerül eladásra

f. é. április 29-én d. e. 10 órakor

kezdődő árlejtés útján.

Bővebb értesítést nyujt:

Heisler Antal ispán,

Nagy-Hőrcsök.

Posta és vasúti állomás: Sárobgárd.

VÁROSI SZINHÁZ.

A székesfehérvári „Vörösmarty-Kör“ állandó műkedvelő társasága,

a „Vörösmarty-kör“ pénztára által viselt, a nagy költő születésének 100-ados évfordulóján rendezendő ünnepély előkészítésével és a Kápolnás-Nyéken levő szülőházon elhelyezendő emléktábla beszerzésével járó költségek fedezésére: **1900. évi április hó 27., 28., 29. napjain műkedvelői előadásokat tart.**

A z e l ő a d a n d ó d a r a b o k:

1900. évi ápril hó 27-én pénteken:

Az idegesek.

Bohózat 1 felvonásban. Irták Michel és Labiche.
Magyarra átdolgozta Losvai Hugó.

Személyek:

Szikra Kenessey László
Csöndes Gábor Dr. Palánszky Miklós
Cicelke Say Tekla
Tar Elek, Csöndes barátja Báró Fiáth Ferenc
János, Csöndes szolgája Gáspár Károly
Jancsi, Szikra barátja ifj. Scherer Kamil
Történik Csöndes nyaralójában, Budapest közelében.
Idő jelen.

EZT KÖVETI:

A MENTOR.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá gróf Fredró J. Sándor
Fordította Cserepghy Lajos.

Személyek:

Odolinszky Teréz, özvegy
grófné, földbirtokosné Dr. Palánszky Miklósné
Rowinszkiné öz. örnagyné (testvé- Roszberger Ilona
Moranovszky Agótha grófné) rei. Dr. Huszár Adolfiné
Moranovszky Lajos gróf, a
grófné unokaöccse Báró Fiáth Ferenc
Rowinszky Alajos, az örnagyné
fia Dr. Vértessy Géza
Porjai, ezredes Kovács A. Sándor
Hedvig, leánya Rády Vilma
Zamuró Rosamunda, az ez-
redes nővére Szepessy Gézáné
Louiewazky Vanda fiatal
özvegy Vértessy Matild
Worazky Kristóf Kenessey László
Bagulzki Péter Wertheim Pál
Molazki, titkár Dr. Palánszky Miklós
József, öreg szolga Odol-
inszky grófnénál. Schleicher Imre
Skalka Gergely, inas (az ezre- Dr. Palánszky Miklós
Mikita, kozák)desnél. Juraszek János

Történik az első felvonás Odolinszky grófné házá-
nál Lembergben, a második és harmadik Poriski
ezredes falusi jöszágán Volhíniában. Az első és
második felvonás közt két heti, a második és har-
madik közt egyhéteti időköz van.

1900. évi ápril hó 28-án szombaton:

Chassé Croisé.

Vigjáték egy felvonásban. Irták Furnier és Meyer.
Franciaából Toldy István.

Személyek:

Danglars Dr. Schlamadinger Jenő
Pál, fia ifj. Fiáth Imre
Vallery Clementine asszony Dr. Palánszky Miklósné
Eliz. leánya Gánóczy Elvira
Rosette Reé Mariska

Történik korunkban, Párisban: Vallery asszonynál.

EZT KÖVETI:

Három kalap.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá Hemequin Altréd.
Fordította Sz. K.

Személyek:

Dupraillon Edgár Juraszek János
Szilveszter Jenő Hoffeld Pál
Témidart Adolf Rupp Kálmán
D'Hervey Pál ifj. Fiáth Imre
Baptiste, inas Korniss Zoltán
Isabella, Dupraillon neje Szepessy Gézáné
Luísa, leánya Gánóczy Elvira
Anette, szobaleány Rády Vilma

Történik: Párisban.

Idő: jelenkor.

1900. évi ápril hó 29-én vasárnap:

Négy évszak.

Dramai idyll négy képen. Irták Hevesi József
és Hetényi Béla.

Tavas.

Andor Schranz János
Helén Rády Vilma
Sophie Dr. Palánszky Miklósné
Káplár ifj. Scherer Kamil
Egy katona Schleicher Imre

Nyár.

Endre Schranz János
Ilonka Roszberger Ilona
Sándor, Endre bátyja Wertheim Pál
Szakácsné Dr. Huszár Adolfiné

Ősz.

András Juraszek János
Ilona Krasznapolszky Ida
Klotild Reé Mariska
Szobapinczér Korniss Zoltán
Portás Schleicher Imre
1. Utas ifj. Scherer Kamil
2. Utas Dr. Schlamadinger Jenő
" neje Vértessy Matild
3. Utas Kenessey László
Szolgák. Gondolás.

Tél.

András Juraszek János
Ilona Szepessy Gézáné
Kálmán } gyermekeik Gáspár Károly
Ilka } Dr. Huszár Adolfiné
Lajos } unokaik Dr. Vértessy Géza
Ilonka } Reé Mariska
Juliska } Albrecht Armida
Jóska } dédunokáik ifj. Gebhard Bódog
Erzsike } Huszár Ida
Bandi } Albrecht Alfréd.

A darabok előtt és a felvonás közben a magy. kir. V. honvédkerület zenekara fogja a közönséget szórakoztatni.

Jegyek válthatók 1900. ápril 24—26. napjain d. e. 8—12., d. u. 2—4-ig a már közzétett hirdetményben meghatározott elővételi áron, — továbbá az előadások napjain a következő rendes helyáron: Földszinti és I. em. páholy 9 korona. — II. em. páholy 6 korona. — Földszinti zártszék az 1—5 sorban 2 korona. Földszinti zártszék 6—9 sorban 1 kor. 60 fill. — Földszinti zártszék a többi sorban 1 kor. 20 fill. — II. em. erkély ülés 1 korona. — Karzati ülőhely 60 fillér. — Földszinti állóhely 80 fillér. — II. em. állóhely 60 fillér. Katona- és diákjegy 60 fillér. — Karzati állóhely 40 fillér, a Fejérmegyei takarékpénztár helyiségében, és d. u. 5-től kezdve a színházi pénztárnál.

Székesfehérvár, 1900. ápril 24-én.

A műkedvelő társaság nevében

VÉRTESSY JÓZSEF

a „Vörösmarty-kör“ igazgatója.

Csütört. nyoma Székesfehérvár.